

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Правознавство

Шифр та назва спеціальності

101 – Екологія

Освітня програма

Інженерна екологія

Рівень освіти

Бакалавр

Семестр

4

Інститут

Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарних технологій

Кафедра

Право (306)

Тип дисципліни

Обов'язкова

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Гаєвая Олександра Валентинівна

Oeksandra.Haievaia@khpi.edu.ua

Кандидатка юридичних наук, доцент

Авторка понад 150 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Правознавство», «Трудове та господарське право», «Правове регулювання створення та діяльності стартапів», «Трудове право, правове регулювання трудових відносин». Має 5 свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Член Союзу юристів України.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Ткачов Максим Михайлович

maksym.tkachov@khpi.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент

Автор понад 100 наукових і навчально-методичних публікацій. Провідний лектор з курсів: «Правознавство», «Трудове та господарське право», «Міжнародне корпоративне та фінансове право».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Правознавство» надає знання та розвиває навички, необхідні для ефективного керівництва підприємствами, установами та організаціями. В процесі засвоєння курсу студенти дізнаються, як застосовувати різні норми права з метою вдосконалення процесів виробництва, надання послуг та ефективного досягнення стратегічних цілей у діяльності юридичних осіб.

Мета та цілі дисципліни

Засвоєння майбутніми фахівцями нормативно-правових актів чинного українського законодавства міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною, які регулюють суспільні відносини, що виникають в нашій державі між фізичними, юридичними особами й державою.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, реферат, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ЗК-12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Результати навчання

РН-24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год. (3 кредитів ECTS): лекції – 16 год., практичні роботи – 16 год., самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання з правознавства на рівні повної загальної середньої освіти

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються ігрові методи, акцентується увага на інформаційних технологій у правозастосуванні. Навчальні матеріали розміщені в Teams

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Право як соціальна система.

Поняття й ознаки права. Функції і принципи права. Система права і її структура. Джерела права.

Тема 2. Конституційне право України.

Основи конституційного ладу в Україні. Основи правового статусу людини і громадянина в Україні. Конституційно-правовий статус Верховної ради України. Конституційно-правовий статус президента України. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні.

Тема 3. Цивільне право України як галузь права.

Предмет і метод цивільного права. Цивільне законодавство. Поняття і зміст цивільного правовідношення. Поняття об'єктів цивільного права, їх класифікація.

Тема 4. Суб'єкти та об'єкти цивільного права.

Правовий статус суб'єктів цивільного права. Правосуб'єктність фізичних осіб. Юридичні особи: поняття, ознаки, класифікація. Поняття та види об'єктів цивільного права.

Тема 5. Шлюбні та сімейні правовідносини.

Шлюб та умови його укладання. Державна реєстрація шлюбу. Майнові відносини в шлюбі і сім'ї. Особисті немайнові відносини в шлюбі і сім'ї. Припинення шлюбу.

Тема 6 Трудові правовідносини.

Трудове право як галузь права.

Поняття, сторони та зміст трудового договору. Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. Підстави припинення трудових правовідносин. Матеріальна відповідальність

працівників. Порядок розгляду індивідуальних спорів. Порядок вирішення колективних спорів (конфліктів). Поняття соціального захисту і соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення в Україні.

Тема 7. Основи адміністративного права України.

Адміністративні правовідносини: поняття та їх види. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень. Порядок притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 8. Основи кримінального права України.

Кримінальне право як галузь права.

Поняття кримінального правопорушення та відповідальність за його скоєння. Порядок притягнення до кримінальної відповідальності.

Теми практичних занять

Тема 1. Право: основні поняття.

Право: поняття, ознаки, функції. Система права та її структура. Джерела права. Закони та підзаконні акти.

Тема 2. Конституційне право України.

Конституційний лад в Україні. Правовий статус людини і громадянина в Україні.

Тема 3. Цивільні правовідносини.

Поняття, зміст та ознаки цивільних правовідносин. Майнові правовідносини, їх характеристика. Право власності. Особисті немайнові правовідносини.

Тема 4. Правочини.

Поняття правочинів, умови їх дійсності.

Тема 5. Цивільно-правовий договір.

Цивільно-правовий договір: поняття та види.

Зміст цивільно-правового договору. Відповідальність сторін за порушення умов договору.

Тема 6. Шлюбні та сімейні правовідносини.

Державна реєстрація шлюбу. Майнові відносини в шлюбі і сім'ї. Особисті немайнові відносини в шлюбі і сім'ї. Припинення шлюбу.

Тема 7. Трудові правовідносини.

Трудовий контракт як особлива форма трудового договору. Підстави припинення трудових правовідносин. Матеріальна відповідальність працівників. Порядок розгляду індивідуальних спорів та колективних спорів (конфліктів).

Тема 8. Основи адміністративного та кримінального права України.

Поняття та ознаки адміністративного правопорушення. Види адміністративних стягнень.

Кримінальне право як галузь права.

Поняття кримінального правопорушення та відповідальність за його скоєння.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді реферату, опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до семінарських занять та самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (офіційні сайти органів державної влади, судових органів влади) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

1.Правознавство: хрестоматія / Л. В. Перевалова, В. Г. Вергун, Г. М. Гаряєва, О. В. Гаєвая, І. В. Лисенко, О. В. Кузьменко. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 220 с.– Режим доступу:

<http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2019/06/Pravoznavstvo.->

HRESTOMATIYA.doc

2. Правове регулювання внутрішнього ринку Європейського Союзу : навч.-метод. посіб. / Л.В. Перевалова, О.В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. 68 с. – Режим доступу: <http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2021/05/NMP-PR-VR-YES-2020.docx>
3. Тезаурус з правознавства: Перевалова Л.В., Гаєвая О.В., Гаряєва Г.М., Кузьменко О.В., Лисенко І.В., Ткачов М.М. Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 194с. – Режим доступу: http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2021/09/tezaurus_vychitka-eng-16.06.2021.docx-1.docx
4. Правові засади управлінської діяльності: навч.-метод. посіб. / Л.В. Перевалова, О.В. Гаєвая, Г.М. Гаряєва, І.В. Лисенко. Харків : ФОП Панов А.М., 2020. 50 с. – Режим доступу: <http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2020/10/Metodposibnik-PZUD-2-1.docx>
5. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з правових дисциплін для студентів заочної форми навчання усіх спеціальностей: О. В. Гаєвая, Г. М. Гаряєва, І. В. Лисенко, Л. В. Перевалова. Харків: НТУ «ХПІ», 2021. 128 с. – Режим доступу: http://web.kpi.kharkov.ua/pravo/wp-content/uploads/sites/90/2021/06/Metodichni-vkazivki_dlya-napisannya-kr-dlya-zo-1-1.docx

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються за результатами поточного оцінювання. Залік: контрольна робота 20%, реферат – 20%, практичні заняття -20 %, 2 онлайн тести (по 20%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

25.08.2023

Завідувач кафедри
Ірина ЛИСЕНКО

31.08.2023

Гарант ОП
Олеся ФІЛЕНКО